

1. OPĆE INFORMACIJE			
1.1. Nositelj kolegija	izv. prof. dr. sc. Daniel Patafta	1.6. Godina studija	1.-5.
1.2. Naziv kolegija	Crkva i idejno-politički procesi od 18. do 20. stoljeća	1.7. Bodovna vrijednost (ECTS)	3 ECTS
1.3. Suradnici		1.8. Način izvođenja nastave (broj sati P+V+S+e-učenje)	P
1.4. Studijski program (prijediplomski, diplomski, integrirani)	Integrirani, prijediplomski, diplomski	1.9. Očekivani broj studenata na kolegiju	10-15
1.5. Status kolegija	izborni seminar	1.10. Razina primjene e-učenja (1, 2, 3 razina), postotak izvođenja kolegija <i>on line</i> (maks. 20%)	
2. OPIS KOLEGIJA			
2.1. Ciljevi kolegija	<p>Počevši od vremena humanizma i renesanse, Crkva se sa svom ozbiljnošću susreće s nekim do tada ne baš uočljivim poteškoćama, a vezuju se uz izravno odbacivanje Božjeg postojanja i autoriteta Crkve kao Kristove zaručnice i otajstva spasenja. Kroz naredna stoljeća takvi su oblici udaljavanja od božanskoga i svetoga postajali sve razvidniji i žešći, tako da su izrodili neke izričito ateističke poglede na svijet, koji su odbacivali ne samo Božje i crkvene zapovijedi, nego i sam naravni zakon. Gledajući tako plodove razvitka društva u 18. i 20. st., možemo primijetiti nastanak niza filozofsko-društveno-kulturnih pravaca i ideologija, koji su opet sa svoje strane doveli do nastanka najvećih totalitarnih režima. Svima je njima zajedničko odbacivanje Božjeg autoriteta i iskrivljeno gledanje na dostojanstvo čovjeka kao pojedinca i kao dijela šire društvene zajednice. Izravniji put takvim pogledima na životnu stvarnost utabao je liberalizam sa svojim prenaplašavanjem sloboda i istovremenim odbacivanjem moralnih i drugih kriterija koji su posredstvom djelovanja Katoličke Crkve bili na snazi stoljećima. Takvi su pak pogledi pogodovali nastanku kapitalizma, koji je stavio naglasak na privatno vlasništvo, a izgubio općedruštvenu solidarnu dimenziju, te time doveo do oštrog raslojavanja društva na bogate i siromašne.</p> <p>Uviđajući zastranjenja toga društvenoga uređenja, javljaju se pojedinci koji zagovaraju oprečnu stvarnost i nude smjernice za nastanak marksističko-socijalističkih koncepata, koji su doveli do prenaplašavanja društvenoga vlasništva i ukidanja privatnoga. Uz neke druge okolnosti, takva su nastojanja izrodila nacizam, fašizam i komunizam, tri totalitarna režima koja su obilježila 20. s U početcima njihovih djelovanja mnogi nisu mogli razumjeti da se radi o totalitarističkim nastojanjima, nego su im češće pristupali iz dobre nakane, vjerujući da pridonose dobru i čovjeka i cijeloga društva. Tek nakon što je Katolička Crkva osudila sva tri oblika odbacivanja Boga i čovjeka, postaje razvidnije kolike se opasnosti kriju iza takvih načina promišljanja i djelovanja. Kad je tako papa Pio XI. oštro osudio talijanski fašizam 1931. god. u svojoj enciklici <i>Nemamo potrebu (Non abbiamo bisogno)</i>, zatim nacionalsocijalizam 1937. u enciklici <i>Gorućom brigom (Mit Brennender Sorge)</i>, te iste godine i komunizam u enciklici <i>Božanskoga Otkupitelja (Divini Redemptoris)</i>, uslijedili su veliki progoni Crkve i vjernika. t. i iza sebe ostavila krvave tragove.</p>		
2.2. Uvjeti za upis kolegija i ulazne kompetencije potrebne za kolegij			
2.3. Ishodi učenja na razini programa kojima kolegij pridonosi	<p>Magistre i magistri teologije stekli su sljedeće kompetencije:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. poznavati i razumijevati povezanosti između teološko-religijske teorije te crkvene, religijske i društvene prakse;</li> <li>2. interdisciplinarno surađivati na području humanističkih i društvenih znanosti na studijskoj, znanstvenoj i istraživačkoj razini;</li> <li>3. pratiti i pretraživati literaturu, baze podataka i drugih izvora informacija na hrvatskom i stranom jeziku;</li> <li>4. primjereno primjenjivati metodologije znanstvenoga rada u izradbi pisanih radova;</li> <li>5. samostalno usmeno i pisano predstavljati rezultate rada</li> <li>6. prepoznavati potrebe i spremnost za uključenje u cjeloživotno učenje.</li> </ol>		

2.4. Očekivani ishodi učenja na razini kolegija (4-10 ishoda učenja)	<p>Po uspješnom završetku seminara studenti će biti osposobljeni :</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. objasniti temeljna obilježja liberalizma i povijesne procese koji su doveli do nastanka novih radikalnih ideologija</li> <li>2. analizirati odnos liberalizma i Crkve od 18. do 19. stoljeća</li> <li>3. objasniti stavove Crkve prema nacionalizmu u povijesnom kontekstu</li> <li>4. analizirati odnos Crkve prema totalitarnim ideologijama 20. stoljeća</li> <li>5. objasniti procese sekularizma, sekularizacije, modernizma i postmodernizma u odnosu na Crkvu</li> <li>6. analizirati položaj i ulogu postkoncilske Crkve u globalnom društvu</li> <li>7. povezati povijesne procese i njihove posljedice s razumijevanjem suvremenih društvenih i crkvenih kretanja</li> </ol>					
2.5. Sadržaj kolegija detaljno razrađen prema satnici nastave	<p>Seminar se izvodi kroz studentske referate, analizu izvora i vođene rasprave. Studenti unaprijed pripremaju zadanu literaturu, izrađuju usmena i pisana izlaganja te aktivno sudjeluju u diskusiji, pri čemu nastavnik moderira raspravu i usmjerava zaključke.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Uvodni seminar: ciljevi, metodologija rada i raspodjela izlaganja</li> <li>2. Građanski liberalizam i katolicizam – analiza izvora i rasprava</li> <li>3. Antiklerikalizam i klerikalizam – povijesni modeli odnosa Crkve i društva</li> <li>4. Katolički pokreti – laički odgovor na liberalizam</li> <li>5. Crkva i radničko pitanje početkom 20. stoljeća</li> <li>6. Crkva u prvoj polovici 20. stoljeća prema nacionalizmu, demokraciji i marksizmu</li> <li>7. Misijska Crkva i kolonijalna carstva</li> <li>8. Crkva i procesi sekularizacije (studija slučaja: Francuska)</li> <li>9. Percepcija komunizma nakon 1917. godine</li> <li>10. Crkva i nove nacionalne države nakon 1918. godine</li> <li>11. Nacionalni katolicizam u Španjolskoj, Portugalu i Austriji</li> <li>12. Crkva i desni totalitarizmi – komparativna rasprava</li> <li>13. Crkva i ljevičarske revolucije – pitanje katoličkog identiteta</li> <li>14. Kršćanski temelji europske integracije</li> <li>15. Demokršćanstvo zapadne Europe</li> <li>16. Crkva i procesi dekolonizacije</li> <li>17. Crkva u blokovski podijeljenom svijetu (Hladni rat)</li> <li>18. „Istočna politika“ pape Pavla VI.</li> <li>19. Teologija oslobođenja – teološke i političke rasprave</li> <li>20. Postkoncilska kriza identiteta Crkve</li> <li>21. Crkva i postmodernizam u globalnom društvu</li> <li>22. <i>Ecclesia militans</i> ili Crkva dijaloga – završna rasprava i sinteza seminara</li> </ol>					
2.6. Vrste izvođenja nastave:	<input checked="" type="checkbox"/> predavanja <input type="checkbox"/> seminari i radionice <input type="checkbox"/> vježbe <input type="checkbox"/> on line u cijelosti <input type="checkbox"/> mješovito e-učenje <input type="checkbox"/> terenska nastava	<input checked="" type="checkbox"/> samostalni zadaci <input type="checkbox"/> multimedija i mreža <input type="checkbox"/> laboratorij <input type="checkbox"/> mentorski rad <input type="checkbox"/> (ostalo upisati)	2.7. Komentari:			
2.8. Obveze studenata						
2.9. Praćenje rada studenata (upisati udio u ECTS bodovima za svaku aktivnost tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti kolegija):	Pohađanje nastave	DA	Istraživanje	DA	Projekt	
	Eksperimentalni rad		Referat	DA	(Ostalo upisati)	
	Praktični rad	DA	Seminarski rad	DA	(Ostalo upisati)	
	Esej		Usmeni ispit		(Ostalo upisati)	
	Kolokvij		Pisani ispit		(Ostalo upisati)	
2.10. Ocjenjivanje i vrjednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu	<p>Rad studenata vrednuje se kontinuirano tijekom nastave i na završnom ispitu. Kontinuirani rad tijekom semestra obuhvaća pohađanje nastave, aktivno sudjelovanje u raspravama i izradu referata te čini 60 % konačne ocjene. Završni pisani ispit čini 40 % konačne ocjene i služi provjeri usvojenosti temeljnih znanja i sposobnosti analize povijesnih i idejno-političkih procesa obrađenih u kolegiju.</p>					

	Naslov	Broj primjeraka u knjižnici	Dostupnost putem ostalih medija	
2.11. Obvezna literatura (dostupna u knjižnici i putem ostalih medija)	Jakov Jukić (Željko Mardešić), "Lica i maske svetoga", Zagreb, 1997.			
	Joseph Ratzinger, "Kršćanstvo i kriza kultura", Zagreb, 2008.			
	Jure Krišto, "Stoljeće naroda i Crkve", Zagreb, 2019.			
	Liberalizam i katolicizam u Hrvatskoj", Hans - Georg Fleck (ur.), Zagreb, 1998.			
	Giuseppe Alberigo, "Kratka povijest II. vatikanskog koncila", Zagreb, 2008.			
	Raymund Kottje, Bernd Moeller, "Ekumenska povijest Crkve 3", Zagreb, 2008.			
	Drako Dukovski, "Ozrcaljena povijest. Uvod u suvremenu povijest Europe i Europljana", Zagreb, 2012.			
2.12. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskoga programa)	<p>Željko Mardešić, "Rascjep u svetome", Zagreb, 2007.</p> <p>Manfried Rauchensteiner, "Prvi svjetski rat i kraj Habsburške monarhije", Zagreb, 2019.</p> <p>Gustavo Gutiérrez, "Teologija oslobođenja", Zagreb, 1989.</p> <p>Jacques Maritain, "Cjeloviti humanizam", Zagreb, 1989.</p> <p>Joseph Ratzinger, "Europa", Zagreb, 2005.</p> <p>Vjekoslav Cvrle, "Vatikanska diplomacija", Zagreb, 1992.</p> <p>Željko Mardešić, "Desekularizacija svijeta u globalizaciji", Crkva u svijetu, Vol. 39, No. 1, 2004.</p> <p>Željko Mardešić, "Kulturološka kriza kršćanstva", Crkva u svijetu, Vol. 35, No. 2, 2000.</p> <p>Željko Mardešić, "Crkva i suvremeni svijet: današnje perspektive", Bogoslovska smotra, Vol. 75, No. 3, 2005.</p> <p>Željko Mardešić, "Kršćanstvo i sekularizacija", Nova prisutnost, Vol. IV, No. 2, 2006.</p> <p>Željko Mardešić, "Politički dualizam i koncilsko kršćanstvo", Nova prisutnost, Vol. I, No. 1, 2003.</p> <p>Željko Mardešić, "O klerikalizmu i protuklerikalizmu danas", Nova prisutnost, Vol. I, No. 1, 2003.</p> <p>Mirko Juraj Mataušić, "Odnos katoličke Crkve prema novijim idejnim strujanjima u hrvatskim zemljama 1848 - 1900.", Bogoslovska smotra, Vol. 55, No. 1-2, 1985.</p> <p>Jakov Jukić, "Kršćanstvo i sekularizacija", Diacovensia, Vol. 8, No. 1, 2000.</p> <p>Jakov Jukić, "Kršćanstvo i liberalizam", Društvena istraživanja, Vol. 4, No. 6 (20), 1995.</p> <p>Jakov Jukić, "Ideologija i religija", Crkva u svijetu, Vol. 32, No. 2, 1997.</p> <p>Jakov Jukić, "Kršćani u povijesnim prekretnicama XX. stoljeća", Bogoslovska smotra, Vol. 66, No. 2-3, 1996.</p> <p>Jakov Jukić, "Kršćanstvo i Crkva u suvremenoj civilizaciji", Bogoslovska smotra, Vol. 65, No. 3-4, 1995.</p> <p>Eduard Kale, "Katoličko kršćanstvo i demokracija", Politička misao, Vol. 31, No. 4, 1994.</p> <p>Ivan Pedrin, "K pojmovima klerikalizam i protuklerikalizam", Nova prisutnost, Vol. I, No. 1, 2003.</p> <p>Ivan Pedrin, "Jedan konkretni povijesni primjer: austrijski "klerikalizam", Nova prisutnost, Vol. I, No. 1, 2003.</p> <p>Vjekoslav Cvrle, "Vatikan i kršćanska demokracija u Italiji", Politička misao, Vol. 31, No. 4, 1994.</p> <p>Ivan Antunović, "Katolička crkva i modernizam", Obnovljeni Život, Vol. 65., No. 1., 2010.</p> <p>Nediljko Ante Aničić, "Crkva i modernizam", Crkva u svijetu, Vol. 42, No. 4, 2007.</p> <p>Ivan Markešić, "Religijska situacija u postmodernom vremenu", Društvena istraživanja, Vol. 14, No. 1-2 (75-76), 2005.</p> <p>Nikola Dogan, "Kršćanstvo na koncu dvadesetoga stoljeća", Diacovensia, Vol. 8, No. 1, 2000.</p>			
	2.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih kompetencija	Praćenje kvalitete i ostvarivanja izlaznih kompetencija osigurava se kroz kontinuirano praćenje rada studenata tijekom nastave, vrednovanje nastavnih obveza i provjeru znanja na ispitu, kao i putem studentske evaluacije nastave.		
	2.14. Ostalo (prema mišljenju predlagatelja)			

